

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie z powództwa J. R.
przeciwko W. S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 23 maja 2019 r., sygn. akt VII AGa (...),

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- II. zasądza od J.R. na rzecz W. " S.A. w W. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki J.R. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 23 maja 2019 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakteru skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano m.in. że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oczywiście zasadność skargi, jak wyjaśniono w orzecznictwie, to stan sprawy wskazujący, że zaskarżone orzeczenie zapadło z rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad prawa, widocznym już tylko przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy i dłuższych badań lub dociekań. Chodzi, więc o szczególne, kwalifikowane wypadki naruszenia prawa przez sąd

II instancji (zob. postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 197/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. Wywód zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadzał się do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś wykazania, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Wymaganej w ramach badania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. argumentacji nie stanowi samo postawienie zarzutu oczywistego naruszenia określonych przepisów prawa, a sformułowanie takiego zarzutu nie prowadzi jeszcze do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa, oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie II instancji wyrok oczywiście wadliwy.

Nie ma podstaw do przyjęcia, że taka sytuacja miała miejsce w sprawie niniejszej. Podkreślić przy tym trzeba, że rzeczą skarżącej jest dowieść oczywistej zasadności skargi przez wykazanie elementarnego naruszenia przepisów prawa, a nie, jak to czyni skarżąca, wskazywanie, że Sąd II instancji, podobnie jak Sąd I instancji, dokonał sprzecznej z jednolitym stanowiskiem judykatury i doktryny wykładni pojęcia rażącego niedbalstwa, o którym mowa w art. 827 § 1 k.c. oraz postanowieniach ogólnych warunków ubezpieczenia, a konkretnie § 6 ust. 1 pkt 1 OWU operatora transportowego W. S.A. w W. Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

Nie jest dopuszczalne przenoszenie argumentacji służącej wykazaniu przyczyny kasacyjnej do uzasadnienia podstaw kasacyjnych ani odwoływanie się do tego uzasadnienia, podstawy skargi bowiem są badane dopiero przy rozpoznawaniu skargi, po jej przyjęciu. Faktem jest, że zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 8 ze zm.), jeżeli umowa lub przepis szczególny nie stanowią inaczej, czynności ładunkowe należą odpowiednio do obowiązków nadawcy lub odbiorcy.

Niemniej przy przyjęciu przesyłki do przewozu przewoźnik powinien sprawdzić prawidłowość czynności załadowania i rozmieszczenia przesyłki i nie wnieść co do nich zastrzeżeń. Wynika to z obowiązku wynikającego z art. 354 § 2 k.c., z uwzględnieniem treści § 1 tego przepisu, oraz art. 355 § 2 k.c. Przewoźnik nie jest więc zwolniony z odpowiedzialności, jeżeli nie sprawdził stanu załadowania i rozmieszczenia przesyłki, a było to możliwe przy zachowaniu należytej staranności w rozumieniu powołanych przepisów, i przyjął przesyłkę do przewozu. Nie można zatem mówić o oczywistej zasadności naruszenia powyższego przepisu prawa przewozowego w realiach niniejszej sprawy.

Powyższe nie może pozostawać obojętne również dla oceny, czy zachodzi wypadek rażącego niedbalstwa w rozumieniu art. 827 § 1 k.c. oraz postanowień o.w.u., wiążących strony stosunku ubezpieczenia. Taka ocena wymaga uwzględnienia obiektywnego stanu zagrożenia oraz kwalifikowanej postaci braku zwykłej staranności w przewidywaniu skutków, a więc uwzględnienia staranności wymaganej od działającej osoby, przedmiotu, którego działanie dotyczy oraz okoliczności, w których doszło do zaniechania pożądanых zachowań z jej strony (zob. wyroki SN: z dnia 11 stycznia 2001 r., IV CKN 150/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 153; z dnia 25 września 2002 r., I CKN 969/00, niepubl.; z dnia 10 marca 2004 r., V CK 151/03, niepubl.; z dnia 16 stycznia 2013 r., II CSK 202/12, niepubl.). Rażące niedbalstwo w rozumieniu powołanego przepisu można więc przypisać w wypadku nieprzewidywania szkody jako skutku m.in. zaniechania ubezpieczającego, o ile doszło do przekroczenia elementarnych zasad staranności (zob. wyrok SN z dnia 11 maja 2005 r., III CK 522/04, niepubl.). Jest to zatem kwalifikowana postać braku staranności w przewidywaniu skutków działania.

Te wytyczne Sądy obu instancji odniosły do zachowania przewoźnika w niniejszej sprawie i nie sposób postawić zarzutu, że ocena tego zachowania jako spełniająca przesłanki rażącego niedbalstwa była oczywiście błędna. Uznanie, że stanowi przejaw jedynie lekkomyślności (jak podnosiła skarżąca) wykonywanie przewozu pojazdem o ładowności 3.920 kg towaru o wadze niemal 7 t, nie ma żadnego uzasadnienia, a z całą pewnością nie daje podstaw do twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Uzasadnienie przyczyny kasacyjnej jest wadliwe i niewystarczające, a wywody skargi wskazują, że skarga kwestionuje również ustalenia poczynione w toku sprawy, co w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne (art. 398³ § 3 k.p.c.). Prawdliwość zaś ustaleń faktycznych sprawy dokonanych przez sąd, niezależnie od tego, czy skarżąca uważa je za prawidłowo ustalone czy nie, uchyla się spod kontroli Sądu Najwyższego (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c., z uwzględnieniem § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).